

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Tomášem Švecem, Ph.D., ve věci

žalobce: **X. X.**, narozený dne X
státní příslušnost X
bytem v ČR X
zastoupený advokátem JUDr. Petrem Janem Bakešem
sídlem U Olší 280, 277 31 Velký Borek

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad štolou 936/3, 170 34 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 5. 2023, č. j. OAM-25/LE-BA01-K01-2023,
takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, jímž žalovaný rozhodl o jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany tak, že mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) se neuděluje.

II. Podstatný obsah žaloby

2. Žalobce v podané žalobě nejprve zmínil některé okolnosti týkající se jeho zajištění a podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Následně žalovanému vytkl, že mu v rozporu s ustanovením § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**správní řád**“) nebylo umožněno vyjádřit se před vydáním rozhodnutí ke všem podkladům rozhodnutí. V tomto ohledu žalobce podotkl, že dne 2. 5. 2023 došlo k jeho seznámení s podklady rozhodnutí, a shrnul obsah svého vyjádření k těmto podkladům ze dne 4. 5. 2023. Dále však uvedl, že dne 9. 5. 2023 založil žalovaný do spisu zprávu od Zdravotnického zařízení Ministerstva vnitra o jeho lékařském vyšetření. Namítl tedy, že bez svého zavinění se nemohl seznámit se všemi podklady rozhodnutí ani se k nim vyjádřit, čímž bylo porušeno jeho právo zaručené čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Rovněž k tomu žalobce poznamenal, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, neboť není jasné, z jakého důvodu nebyl se všemi podklady seznámen.
3. Podle žalobce také není zřejmé, co přesně vedlo žalovaného k úvaze, že Moldavská republika je bezpečnou zemí. V tomto ohledu poukazoval zejména na skutečnost, že Moldavská republika odstoupila od závazků plynoucích z Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.
4. Rovněž žalobce namítl, že žalovaný nevysvětlil právní pojem pronásledování. V této souvislosti zmínil azylově relevantní tvrzení týkající se napadení pro sexuální orientaci a způsobení trvalé újmy, kterou žalovaný neměl žádným způsobem rozporovat. Tyto skutečnosti přitom lze podle jeho názoru považovat za závažné porušení lidských práv, přičemž opakovanost útoků a jejich stupňování svědčí o tom, že šlo o pronásledování ve smyslu zákona o azylu.
5. Žalobce v podané žalobě taktéž uvedl, že moldavská společnost nahlíží na odlišnou sexuální orientaci jako na něco nenormálního. Z důkazů shromážděných žalovaným podle něj vyplývá, že k násilí zaměřenému na jedince s odlišnou sexuální orientací v Moldavsku docházelo. I v souvislosti s odstoupením Moldavska od závazků plynoucích z Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod je tedy dána rozumná pochybnost, zda je ve své domovské zemi v bezpečí před pronásledováním z důvodu odlišné sexuální orientace. Okolnost, že vyloučil excesivní chování ze strany orgánů veřejné moci dle jeho názoru neznamená, že jeho důvody nejsou azylově relevantní. Zvláště pak v případě, že kvůli své sexuální orientaci již utrpěl újmu.
6. Posléze tedy žalobce shrnul, že napadené rozhodnutí je nezákonné z důvodu nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci. S tím je podle něj spojený také nesprávný závěr, že mu nesvědčí azylový důvod podle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu, přičemž úvahy žalovaného jsou v tomto směru přepjaté a tendenční. Z těchto důvodů tedy žalobce navrhl zdejšímu soudu, aby zrušil napadené rozhodnutí a uložil žalovanému povinnost nahradit mu náklady řízení.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 27. 7. 2023 nejprve stručně shrnul obsah podané žaloby. K námitce týkající se neseznámení žalobce se všemi podklady rozhodnutí uvedl, že nijak nerozporoval tvrzení o tom, že žalobce byl v zemi původu napaden, přičemž došlo k poškození jeho zraku. Skutečnosti vyplývající ze zprávy na č. l. 121 správního

spisu nejsou dle jeho názoru důvodem k opětovnému seznámení žalobce s podklady rozhodnutí.

8. Dále žalovaný podotkl, že shromážděné podklady byly aktuální a splňovaly požadavky na informace o zemích původu. Tvrzení žalobce, že 3 měsíce staré informace jsou neaktuální, tak nepovažoval za opodstatněné, když ten ani žádné novější zprávy nedoložil.
9. Žalobce také dle názoru žalovaného opomíjí obsah napadeného rozhodnutí, neboť Moldavsko v něm nebylo považováno za tzv. bezpečnou zemi původu a o věci bylo rozhodováno meritorně. Žalobní námitky ohledně toho, že Moldavsko není možné považovat za bezpečnou zemi původu, tedy označil za nedůvodné.
10. Následně žalovaný odkázal na napadené rozhodnutí, které se do detailu věnuje všem tvrzením a výpovědím žalobce. Závěrem svého vyjádření navrhl zdejšímu soudu, aby podanou žalobu v plném rozsahu zamítl.

IV. Rozhodnutí bez nařízení jednání

11. Ve věci bylo rozhodnuto bez nařízení jednání, jelikož žalovaný výslovně ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že souhlasí s projednáním věci bez nařízení jednání, a žalobce k výzvě a poučení soudu podle ustanovení § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.”) nevyjádřil s takovým projednáním věci svůj nesouhlas. Zdejší soud zároveň za této situace a s ohledem na obsah správního spisu nepovažoval nařízení jednání za nezbytné.

V. Obsah správního spisu

12. Ze správního spisu zjistil zdejší soud tyto pro řízení podstatné skutečnosti.
13. Žalobce podal dne 30. 1. 2023 v X žádost o udělení mezinárodní ochrany, přičemž následně byl žalovaným vyzván k poskytnutí údajů k této žádosti a rovněž předvolán k pohovoru ve věci mezinárodní ochrany. Údaje k podané žádosti poskytl žalobce dne 8. 3. 2023, když mimo jiné sdělil, že je narozen X ve městě X v X, je státním příslušníkem X X národnosti, dorozumí se moldavsky (rumunsky), je X, nemá žádné děti a je svobodný. Asi v 16 letech byl na jeden nebo dva měsíce členem X, ale nijak se politicky neangažoval ani se ničeho nezúčastňoval. Neměl ani členský průkaz. Jako poslední místo bydliště ve vlasti uvedl adresu ve městě X. Průběh cesty do České republiky popsal tak, že dne 3. 8. 2022 vycestoval autobusem z Kišiněva a pokračoval přes Rumunsko, Maďarsko a Slovensko do Prahy. Na území České republiky vstoupil 4. 8. 2022. Předtím ve státech Evropské unie nepobýval a v České republice ani v jiných státech dosud nežádal ani o udělení mezinárodní ochrany. V jiných státech mu nebyla udělena ani žádná víza nebo povolení k pobytu. Rovněž konstatoval, že trpí X. Ohledně důvodů své žádosti žalobce uvedl, že se ve vlasti necítí bezpečně. Několikrát na něj zaútočili, neboť není tradičně sexuálně orientovaný. Ve městě, kde bydlí, jsou zastaralé způsoby života. Chodili také k němu domů a psali po zdech. Proto vše prodal a Moldavsko opustil.
14. Do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany konaném dne 8. 3. 2023 za účasti tlumočnice moldavského (rumunského) jazyka žalobce výše uvedené skutečnosti blíže rozvedl. Konkrétně sdělil, že asi před rokem byl v České republice na návštěvě u kamarádů. Líbí se mu zde, cítí se zde dobře a svobodně a ničeho se nebojí. Ve vlasti žil ve městě X. Při vycestování neměl žádné potíže a cestovní doklad si vyřídil na úřadě v X. O mezinárodní ochranu nepožádal hned po příjezdu, protože o této

možnosti nevěděl. Dozvěděl se o ní až od advokáta v Zařízení pro zajištění cizinců Balková. Dále žalobce k důvodům své žádosti uvedl, že na něj zaútočili třikrát, přičemž se jednalo o napadení skupinou lidí, kteří ho zbili. Dvakrát se to stalo po cestě domů a jednou na diskotéce. Rozhodl se tedy opustit Moldavsko, neboť to už nemohl nadále snášet a nebyla naděje, že by ho nechali na pokoji. Kdyby se obrátil na policii, tak by mu žádná pomoc poskytnuta nebyla. Naopak by na něj zaútočili i tam přes nějaké známé a měl by ještě větší problémy. Rovněž žalobce podotkl, že k útokům došlo během léta 2022. Někdo se dozvěděl o jeho orientaci a poté to rozšířil a začaly posměšky. Mezi útoky byl rozestup asi jednoho týdne a následně i kratší. Osoby, které útoky prováděly, neznal, přičemž jedna z těchto osob se účastnila všech útoků. Po útoku měl modřiny, ale v nemocnici nebyl. Zopakoval, že na policii ani na nikoho jiného se se svým problémem neobrátil, jelikož se bál, že mu to ještě uškodí. K dotazu žalovaného ohledně tvrzení, které uvedl do protokolu v rámci řízení o svém zajištění, žalobce podotkl, že nechtěl říct o svojí orientaci a strachu z návratu do vlasti. Následně žalobce potvrdil, že ve vlasti neměl žádné problémy se státními nebo bezpečnostními orgány a nebyl ani trestně stíhán. Své problémy by nemohl vyřešit přestěhováním do jiné části Moldavska, protože i tam by se dozvěděli o jeho orientaci. Bojí se tedy, že ve vlasti na něj budou i nadále útočit a jednou ho třeba i zabijí. K posledním problémům došlo naposledy týden předtím, než odcestoval. Taktéž poznamenal, že by chtěl v České republice zůstat a vést normální život. Závěrem doplnil, že se bál o svůj život a že mu hrozili smrtí. Kdyby věděl hned po příjezdu o možnosti požádat o azyl, tak by to udělal hned. K dotazům svého právního zástupce vypověděl, že neví, zda v Moldavsku existuje nějaký robustní systém na ochranu menšin či osob s jinou sexuální orientací. I kdyby však něco takového existovalo, tak neví, jestli by mu pomohli. Většinová společnost podle něj hledí na homosexuály negativně.

15. V písemném podání ze dne 24. 3. 2023 žalobce k protokolu o pohovoru doplnil, že z důvodu náhlého skončení pohovoru opomněl zdůraznit, že následkem posledního útoku na jeho osobu byl zraněn tak, že jeho schopnost vidět na levé oko byla podstatně snížena. Kvůli sexuální orientaci mu tedy byla způsobena trvalá újma na zdraví a v zemi původu se necítil bezpečně. To jej ve výsledku vedlo k tomu, že zemi původu opustil.
16. Žalovaný si za účelem posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany opatřil i řadu písemných materiálů obsahujících informace o zemi původu žalobce. Konkrétně se jednalo o písemný materiál ze dne 2. 3. 2023 označený jako „Moldavsko – Základní přehled o zemi, Stav: 2 března 2023“. Z tohoto písemného materiálu mimo jiné vyplývá, že země přijala v souvislosti s procesem vízové liberalizace s EU řadu reforem v oblasti politických a občanských práv. Po posledních parlamentních volbách Moldavsko posílilo právní stát a provedlo reformu policie a kroky směřující k reformě soudnictví. V dubnu 2022 byly přijaty novely trestního zákoníku a zákona o přestupcích s cílem zlepšit reakci státu na trestné činy z nenávisti. Došlo k rozšíření chráněných důvodů a posílení právního rámce pro stíhání a trestání trestných činů motivovaných předsudkem. V zemi také existují tři orgány dohlížející na dodržování lidských práv. Konkrétně se jedná o Úřad veřejného ochránce práv, Agenturu pro mezinárodní vztahy a Radu pro prevenci diskriminace a zajištění rovnosti. Působí zde také řada domácích i mezinárodních skupin pro lidská práva bez omezování ze strany vlády a státní správy. Tyto skupiny vyšetřují případy týkající se lidských práv a svá zjištění zveřejňují. Rovněž si žalovaný opatřil písemný materiál ze dne 13. 3. 2023 označený jako „Moldavsko, Informace OAMP – Bezpečnostní a politická situace v zemi, Vybrané otázky z oblasti

občanských svobod a lidských práv, Stav: březen 2023“. Z tohoto písemného materiálu se podávají informace o politické situaci, ratifikaci mezinárodních smluv o lidských právech, mučení, trestu smrti, možnosti vycestování a návratu, azylovém systému, aktivních vojenských konfliktech a situaci v regionu Podněstří.

17. Dále byl ve správním spisu založen i písemný materiál označený jako „LGBT+ aktivismus v Moldavské republice: 27 let hnutí za rovná práva“, který byl překladem zprávy organizace ECOM z 29. září 2022. Z tohoto písemného materiálu se kromě dalšího podává, že v roce 2022 byly provedeny změny trestního zákoníku a genderová identita byla zařazena mezi kritéria ochrany před zločiny z nenávisti. Moldavská společnost však není otevřena různorodosti a obyvatelstvo podléhá velkému množství předsudků. Navzdory tomu, že úroveň homofobie je nadále na vysoké úrovni, nejsou obyvatelé Moldavska agresivní a závažné útoky proti aktivistům nebo příslušníkům komunity LGBT+ jsou spíše ojedinělým jevem a společnost je neschvaluje.
18. Taktéž se ve správním spisu nacházel písemný materiál označený jako „Výroční zpráva ILGA-Europe, Každoroční přezkoumání stavu práv lesbických, homosexuálních, bisexuálních, transsexuálních a intersexuálních osob v Evropě a Střední Asii“, který byl překladem zprávy organizace ILGA-Europe z 20. 2. 2023. Z tohoto písemného materiálu vyplývá, že nenávistné projevy politiků a náboženských představitelů byly nadále vážným problémem. Ve sledovaném roce také došlo k několika trestným činům spáchaným z nenávisti. V červnu vstoupily v účinnost změny trestního zákoníku zahrnující sexuální orientaci a genderovou identitu jako důvod k ochraně.
19. Ve správním spisu se pak nacházely i tiskové zprávy České tiskové kanceláře, které se týkají výměny vlády, ohrožení Moldavska ze strany Ruské federace a jeho prozápadního směřování. Založena byla rovněž zpráva Ministerstva zahraničních věcí České republiky, která obsahovala informace o situaci v Podněstří, základní vojenské službě, bezpečnostní situaci, možnosti přesídlení do Moldavska, přístupu ke službám a spolupráci v trestně právní oblasti.
20. Před vydáním napadeného rozhodnutí žalovaný předvolal žalobce k seznámení s podklady rozhodnutí. Z protokolu o seznámení s podklady rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany ze dne 2. 5. 2023 se podává, že žalobce se chtěl vyjádřit k protokolům o podání vysvětlení ze 7. 12. 2022 a 23. 1. 2023. Uvedl, že neměl tlumočníka do rumunštiny a zcela dobře vyslychajícím nerozuměl. Odpovědi proto byly zkreslené. Podotkl také, že se nesvěřuje každému o své orientaci, a zmínil, že když byl v Moldavsku zbit, tak mu poškodili zrak. Právní zástupce žalobce poukázal na to, že aktuálně probíhá řízení u Soudního dvora Evropské unie o tom, zda je Moldavsko považováno za bezpečnou zemi původu. Dále shrnul obsah některých shromážděných podkladů a zdůraznil, že výsledky před policejním orgánem byly provedeny v jiném typu řízení a za zcela jiným účelem. Žalobci nebyla poskytnuta právní pomoc a neměl možnost tlumočení do rodného jazyka. Taktéž navrhl přezkoumání stavu žalobce v souvislosti s jeho tvrzením o poranění levého oka při útoku na něj. Žalobce závěrem podotkl, že je ve stresu a v nejistotě, užívá medikaci a obává se odhalení své sexuální orientace. K podkladům rozhodnutí se žalobce vyjádřil ještě v rámci písemného podání ze dne 3. 5. 2023. V rámci tohoto podání se mimo jiné opět zabýval otázkou bezpečnosti Moldavské republiky a navrhl, aby byl jako důkaz vyžádán znalecký posudek za účelem zjištění příčinné souvislosti mezi předchozími útoky a zraněním jeho oka.

21. Přípisem ze dne 5. 5. 2023 požádal žalovaný Správu uprchlických zařízení o poskytnutí součinnosti při zajištění lékařského ošetření žalobce v souvislosti s jeho poraněním levého oka. Na tento přípis reagovalo Zdravotnické zařízení Ministerstva vnitra zprávou ze dne 9. 5. 2023, v níž uvedlo, že žalobce si na obtíže při vstupní prohlídce ani po celou dobu pobytu nestěžoval. Z této zprávy taktéž vyplývá, že žalobce byl ošetřen se závěrem, že se nejedná o akutní stav a od návštěvy lékaře dne 6. 5. 2023 potíže se zrakem neudává.
22. Následně žalovaný vydal napadené rozhodnutí, s nímž byl žalobce seznámen v moldavském (rumunském) jazyce dne 14. 6. 2023 a stejného dne si převzal i originální výtisk tohoto rozhodnutí.

VI. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

23. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (procedurální směrnice). Zdejší soud následně po zohlednění skutečností, které vyplynuly z obsahu správního spisu, vycházel při přezkumu napadeného rozhodnutí v rozsahu určeném žalobními body zejména z následujících ustanovení právních předpisů.
24. Podle článku 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod *má každý právo, aby jeho věc byla projednána veřejně, bez zbytečných průtahů a v jeho přítomnosti a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům. Veřejnost může být vyloučena jen v případech stanovených zákonem.*
25. Podle ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu platí, že *nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal. V případě, že podkladem rozhodnutí jsou písemnosti a záznamy, které jsou za podmínek v § 17 odst. 3 uchovávány odděleně mimo spis, může se účastník, o jehož právním nároku se v řízení rozhoduje, s těmito podklady seznámit pouze v podobě, která nezmaří účel jejich utajení; není-li to možné, sdělí se takovému účastníkovi alespoň v obecné rovině, jaké skutečnosti z těchto podkladů vyplývají. Správní orgán si předtím, než účastníkovi umožní seznámit se s podklady podle předchozí věty, vyžádá vyjádření orgánu, který tyto podklady poskytl. Nerozhoduje-li se v řízení o právním nároku účastníka, není takový účastník oprávněn seznámit se s podklady rozhodnutí, které jsou za podmínek v § 17 odst. 3 uchovávány odděleně mimo spis.*
26. Podle ustanovení § 12 zákona o azylu *se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*

27. Podle ustanovení § 2 odst. 4 zákona o azylu se *pronásledováním* rozumí *závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.*
28. Podle ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu se *původcem pronásledování nebo vážné újmy* rozumí *státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.*
29. V podané žalobě žalobce nejprve namítal, že žalovaný mu v rozporu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu neumožnil seznámit se před vydáním napadeného rozhodnutí se všemi podklady rozhodnutí a vyjádřit se k nim. V této souvislosti poukázal na skutečnost, že možnost seznámit se s podklady měl již 2. 5. 2023, avšak zpráva Zdravotnického zařízení Ministerstva vnitra (č. l. 121 správního spisu) byla do správního spisu založena až 9. 5. 2023.
30. Z ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu skutečně vyplývá, že správní orgán je povinen dát účastníkovi řízení možnost seznámit se se všemi podklady rozhodnutí a vyjádřit se k nim. Této povinnosti správního orgánu odpovídá právo účastníka řízení zakotvené v čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (k tomu srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 7. 2013, č. j. 8 As 54/2012-38, a ze dne 3. 4. 2014, č. j. 7 As 126/2013-19). Poukázat je možné též na rozsudek ze dne 26. 2. 2010, č. j. 8 Afs 21/2009-243, v němž se Nejvyšší správní soud zabýval účelem tohoto seznámení a dovodil, že „[ú]čelem seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí je právě možnost účastníka seznámit se s obsahem správního spisu v době bezprostředně předcházející vydání rozhodnutí tj. v době, kdy mezi seznámením se s podklady a vydáním rozhodnutí již není správní spis o další důkazní prostředky doplňován.“
31. V projednávané věci skutečně byla žalobci dána možnost seznámit se s podklady rozhodnutí dne 2. 5. 2023, přičemž žalobce této možnosti využil. Stejně tak je třeba dát žalobci za pravdu v tom ohledu, že dne 9. 5. 2023 byla do správního spisu založena jím zmiňovaná zpráva Zdravotnického zařízení Ministerstva vnitra. Tuto zprávu nicméně nelze považovat za podklad rozhodnutí, když se z ní nepodávají žádné skutečnosti rozhodné z hlediska předmětu řízení. Jinak řečeno žádným způsobem nepřispívala ke zjištění stavu věci a jejímu objasnění (srov. ustanovení § 50 správního řádu). Jednalo se toliko o obecnou informaci, která reagovala na žádost žalovaného o zajištění lékařského ošetření žalobci. Žalovaný z ní v rámci napadeného rozhodnutí nečinil žádné závěry, když skutečnost, že žalobce byl při útoku v zemi původu zraněn, vzal za prokázanou prostřednictvím poskytnuté výpovědi. V napadeném rozhodnutí ji zcela obecně zmínil pouze v té souvislosti, že žalobci bylo lékařské ošetření poskytnuto. Zranění žalobce tedy jejím prostřednictvím nijak neprokazoval. Zdejší soud proto uzavírá, že jelikož se v případě zprávy Zdravotnického zařízení Ministerstva vnitra nejednalo o podklad rozhodnutí, neměl žalovaný povinnost umožnit žalobci, aby se s ní před vydáním napadeného rozhodnutí seznámil a mohl se k ní vyjádřit. K porušení ustanovení § 36 odst. 3 ze strany žalovaného v tomto ohledu nedošlo. Proč nedošlo k seznámení žalobce s uvedenou zprávou Zdravotnického zařízení Ministerstva vnitra je tedy zřejmé již ze

samotné povahy této zprávy. Žalovaný tak nebyl povinen se touto okolností v odůvodnění napadeného rozhodnutí blíže zabývat.

32. Pro úplnost zdejší soud doplňuje, že v případě námitky porušení ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu je „pro úspěšnost dané námitky nezbytné, aby žalobce upřesnil podklady, jež neměl k dispozici, a jakým způsobem takové pochybení správního orgánu mohlo ovlivnit vydané meritorní rozhodnutí. Jinak řečeno, žalobce musí popsat, co by se změnilo v případě, kdyby k takové procesní vadě nedošlo.“ (Viz bod 19 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2011, č. j. 8 As 28/2011-78, srov. též např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 10. 2018, č. j. 7 Azs 284/2018-28, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 11. 2021, č. j. 10 Azs 398/2021-47.)
33. V projednávané věci však žalobce žádným způsobem neuvedl, co by se změnilo, pokud by se zprávou Zdravotnického zařízení Ministerstva vnitra seznámen byl. Nijak totiž nezmínil, jak by se k této zprávě vyjádřil, potažmo co konkrétního by ve vztahu k ní tvrdil. Ani v hypotetickém případě, že by bylo nutné považovat zprávu Zdravotnického zařízení Ministerstva vnitra za podklad rozhodnutí, by nebylo neseznámení žalobce s ní takovým porušením ustanovení o řízení, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Nutnost zrušení napadeného rozhodnutí by proto ani tak nevyvolalo. Námitku žalobce týkající se porušení jeho procesních práv v důsledku nemožnosti seznámit se se všemi podklady rozhodnutí a vyjádřit se k nim tedy posoudil zdejší soud jako nedůvodnou.
34. Dále žalobce poukazoval na nedostatečné zjištění skutkového stavu věci a rozporoval posouzení své žádosti o udělení mezinárodní ochrany z hlediska ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu. Není podle něj také zřejmé, z čeho vyplývá, že Moldavská republika je bezpečnou zemí.
35. Svoji žádost žalobce odůvodnil toliko strachem z jednání osob, které jej opakovaně napadly kvůli jeho odlišné sexuální orientaci a způsobily mu též zranění oka s trvalými následky. Problémy se státními orgány v tomto ohledu neuváděl. K tomu zdejší soud předesílá, že původci pronásledování nebo vážné újmy jistě mohou být i soukromé osoby, jak dovodil Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008-57. Sexuální orientaci pak je v projednávané věci třeba považovat za znak příslušnosti k určité sociální skupině. Ze zpráv o Moldavské republice opatřených žalovaným totiž vyplývá, že moldavská společnost skutečně nahlíží na sexuální orientaci jako na charakteristiku, jež je relevantním rozlišujícím kritériem (k tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 10. 2006, č. j. 2 Azs 66/2006-52). Nebezpečí hrozící žalobci od soukromých osob by nadto s ohledem na okolnosti předchozích napadení zřejmě mohlo dosahovat intenzity pronásledování ve smyslu ustanovení § 2 odst. 4 zákona o azylu. V úvahu by v takovém případě připadalo udělení mezinárodní ochrany ve formě azylu podle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu, který je možné žadateli udělit, má-li odůvodněný strach z pronásledování z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině (v tomto případě osob s odlišnou sexuální orientací). Ostatně žalovaný na stranách 6 až 8 napadeného rozhodnutí žalobcem uvedené skutečnosti z hlediska ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu posuzoval, přičemž dospěl ke správným závěrům, které náležitě odůvodnil.
36. V případě, že původci pronásledování jsou soukromé osoby, je totiž další podmínkou pro udělení azylu neschopnost nebo neochota státu původu poskytnout žadateli

efektivní ochranu. Ten se tak musí v zásadě vždy nejprve obrátit s žádostí o pomoc na orgány v zemi původu, pokud není zjevné, že tyto orgány nejsou schopny či ochotny efektivní ochranu poskytnout (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008-57, nebo usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2013, č. j. 5 Azs 11/2012-23, a ze dne 9. 5. 2023, č. j. 9 Azs 71/2023-26). I kdyby tedy žalobci hrozilo od neznámých soukromých osob nebezpečí pronásledování pro jeho sexuální orientaci, bylo by možné udělit mu mezinárodní ochranu pouze za podmínky, že moldavské státní orgány by nebyly schopny nebo ochotny poskytnout mu efektivní ochranu.

37. Žalobce sám však v průběhu řízení o své žádosti potvrdil, že se na orgány v zemi původu s žádostí o pomoc neobrátil. Svůj postup vysvětlil bez dalších podrobností tím, že kdyby se na policii obrátil, zaútočili by na něj i tam přes známé a měl by pouze větší problémy. Tato hypotetická skepse vůči schopnosti moldavských státních orgánů poskytnout mu v jeho situaci účinnou ochranu založená pouze na jeho nedůvěře v činnost těchto orgánů ovšem dle zdejšího soudu nemůže být bez dalšího relevantním argumentem pro zpochybnění dostupnosti ochrany ze strany státních orgánů v zemi původu a rezignaci na její využití (k tomu srov. např. bod 12 usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2021, č. j. 8 Azs 87/2021-37, bod 18 usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2021, č. j. 8 Azs 211/2020-107, bod 6 usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 5. 2023, č. j. 9 Azs 71/2023-26, či bod 15 usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2023, č. j. 4 Azs 87/2023-41). Žádné relevantní důvody, proč by příslušné orgány vůbec nebyly schopny či ochotny poskytnout mu účinnou ochranu, tak žalobce neuvedl.
38. Žalovaný přitom správně na základě shromážděných podkladů s informacemi o zemi původu dovodil, že moldavské státní orgány jsou schopny náležitou ochranu poskytnout. Moldavsko po posledních volbách posílilo právní stát a provedlo reformu policie, jakož i kroky k reformování soudnictví. Byla přijata rovněž legislativa týkající se trestných činů z nenávisti, čímž došlo k posílení ochrany před trestnými činy motivovanými předsudkem. V zemi nadto existují tři orgány zabývající se ochranou lidských práv. Mezi nimi i Úřad veřejného ochránce práv, jemuž zákon zaručuje nezávislost. Ten se mimo jiné zabývá podáními v případě porušení lidských práv a může zahájit vyšetřování i z vlastního podnětu. V Moldavsku také působila řada domácích a mezinárodních organizací zabývajících se lidskými právy. V této souvislosti je třeba podotknout, že žalobce žádným způsobem nezmiňoval, že by pocházel ze separatistického regionu Podněstří, který nemá centrální vláda pod svou kontrolou. Poukázat je možné též na závěry vyjádřené v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 5. 2023, č. j. 1 Azs 57/2023-30. V tomto usnesení Nejvyšší správní soud potvrdil dostupnost ochrany před kriminálními činy přímo ve vztahu k Moldavsku. Jednalo se navíc taktéž o případ žadatele o udělení mezinárodní ochrany, který svou žádost odůvodňoval strachem z pronásledování pro svou sexuální orientaci.
39. Co se týče nedostatečnosti zjištění skutkového stavu věci, musí zdejší soud podotknout, že žalobce tuto svoji námitku žádným způsobem blíže nerozvedl. Není tedy zcela zřejmé, v jakém ohledu považuje skutková zjištění za nedostatečná. Je tak na místě toliko obecně konstatovat, že žalovaný zjistil všechny rozhodné okolnosti a vyšel z řádně zjištěného skutkového stavu, když žalobci umožnil sdělit veškeré skutečnosti týkající se jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany a rovněž si opatřil i dostatečné

množství informací o zemi jeho původu. Tyto informace nadto splňovaly požadavky kladené na takové informace judikaturou Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81), neboť byly relevantní, důvěryhodné a vyvážené, aktuální a ověřené z různých zdrojů, transparentní a dohledatelné. (K míře obecnosti vypořádání žalobních bodů viz např. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 10. 2019, č. j. 9 Afs 356/2018-50.)

40. S ohledem na výše uvedené zdejší soud shrnuje, že své problémy v zemi původu by žalobce měl primárně řešit prostřednictvím ochrany poskytované tamními orgány. Žalovaný proto postupoval správně, když mu azyl podle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu neudělil.
41. Pro úplnost je vhodné dodat, že v řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany je posuzováno, zda jsou v případě konkrétního žadatele splněny podmínky pro udělení mezinárodní ochrany. Skutečnost, že země jeho původu ve smyslu článku 15 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod odstoupila od závazků plynoucích z této Úmluvy, ještě neznamená, že jsou tyto podmínky splněny automaticky, potažmo že v zemi původu není dostupná ochrana před pronásledováním nebo vážnou újmu. Situaci je totiž vždy nutné hodnotit individuálně v závislosti na okolnostech konkrétního případu, a to na podkladě relevantních informací o zemi původu. Tak tomu bylo i v projednávané věci. Na okraj pak zdejší soud zmiňuje, že žalovaný nevycházel ani z toho, že by Moldavsko bylo bezpečnou zemí původu ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Žádost žalobce posoudil meritorně ve vztahu ke všem druhům mezinárodní ochrany upraveným v zákoně o azylu.

VII. Závěr a náklady řízení

42. Zdejší soud tedy ze všech výše uvedených důvodů dospěl k závěru o nedůvodnosti žalobních námitek v podobě, v jaké byly žalobcem uplatněny. Zároveň v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž by bylo nutno přihlížet z úřední povinnosti. Podanou žalobu proto zdejší soud zamítl podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou.
43. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků rozhodl zdejší soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci neměl úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží. Žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze, dne 29. února 2024

JUDr. Tomáš Švec, Ph.D., v. r.
samosoudce